

Korisničko ime

Lozinka

Zapamti me ☐

Prijava

- Zaboravili ste korisničko ime?
- Zaboravili ste lozinku?

Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, a oba prijevaja Podlanišća Italiji; od istočnih strana vrha Bevk (kota 1050) do odmah zapadno od mjesta Hotedršice: linija koja se ima odrediti na terenu i koja ostavlja mjesta Javorjev Dol, Žiri, Opale, Hlevišće, Rovte, Hotedršicu, Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, a vrh Praprotno (kota 1006) i mjesto Bresnik, Vrsnik, Zavratac, Medvedje Brdo Italiji; odatle do mjesta Zelše: linija koja u početku ide zapadno od rova pored kolnog puta Hotedršica - Planina, ostavljajući mjesta Planinu, Unec, Zelše i Rakek Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca; od mjesta Zelše do Čabarske: linija koja se ima odrediti na terenu s općim pravcem sjeverozapad - jugoistok, a koja vodi prvo istočnim padinama brda Javornik (kota 1268), ostavljajući mjesta Dolenju Vas, Dolenje Jezero i Otok Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, a vrhove kota 875, 985, 963 Italiji; zatim istočnim padinama Bičke Gore (kota 1236) i Pleče Gore (kota 1067), ostavljajući Italiji mjesto Leskovu Dolinu i dvojne raskrsnice kote 912, zapadno od Shodnika i kote 1146, istočno od Cifre (kota 1399), i dolazi do Čabranske, koja ostaje na talijanskom teritoriju, zajedno s kolnim putem koji vodi istočnim padinama Snježnika, od Leskove Doline do Čabranske; od Čabranske do Griža (kota 502): linija koja se ima odrediti na terenu s općim pravcem sjeveroistok - jugozapad, koja prolazi istočno od vrha Trstenik (kota 1243), dodiruje kotu 817 jugoistočno od Suhova, prolazi južno od Židovja (kota 660), zatim istočno od Griža (kota 502), ostavljajući mjesta Klanu i Brezu Italiji, a mjesto Studenu Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca; od Griža (kota 502) do granice Države Rijeka: linija koja se ima odrediti na terenu i koja ima opći pravac sjever - jug do kolnog puta Rupa - Kastav, od prilike na pola puta između Jušića i Spinčića, zatim siječe ovaj put i, obuhvatajući sa zapada mjesta Mizere i Trinajstiće, koja ostaju Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, izbija na kolni put Matulje - Kastav iznad dvojne raskrsnice istočno od Matulja; izbija zatim na put Rijeka - Kastav na sjevernu granicu Slobodne Države Rijeka, i to točno na sjevernom rubu mjesta Rubeši (dvojna raskrsnica seoskog puta kod Tomatića, od prilike 500 metara južno od trojne raskrsnice koja se nalazi zapadno od Kastva).

Ali, dok ne budu izrađeni redovni sastavci putova na talijanskom teritoriju, upotreba spomenutih putova i trojne raskrsnice zapadno od Kastva bit će potpuno slobodna kako za Kraljevinu Italiju tako i za Državu Rijeku.

Član II.

Zadar (Zara) i niže opisani teritorij priznaju se za sastavni dio Kraljevine Italije. Teritorij Zadra pod talijanskim suverenitetom obuhvata: grad i poreznu općinu Zadar i porezne općine (odlomke) Arbanasi (Borgo Erizzo), Cmo (Cerno), Bokanjac (Boccagnazzo) i dio porezne općine (odlomaka) Diklo utvrđen linijom koja, polazeći od mora oko 700 metara jugoistočno od sela Diklo, ide u pravoj liniji prema sjeveroistoku do kote 66 (Griž).

Zasebna konvencija utvrdit će sve što se odnosi na izvršenje ovoga člana u pogledu općine zadarske i njenih odnosa s kotarom i s pokrajinom Dalmacijom i uredit će uzajamne odnose između teritorija dodijeljenog Kraljevini Italiji i ostatka teritorija koji je do sada bio sastavni dio iste općine, kotara i pokrajine a koji će pripasti Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, podrazumijevajući tu i pravičnu podjelu pokrajinskih i općinskih dobara i odnosnih arhiva.

Član III.

Priznaje se isto tako za sastavni dio Kraljevine Italije otoci Cres (Chreso) i Lošinj (Lussin) s omanjim otocima i školjima koji se nalaze u odnosnim sudskim kotarima, kao i omanji otoci i školji koji se nalaze u administrativnim granicama pokrajine Istre, u koliko je gornjim članovima dodijeljena Italiji, i otoci Lastovo (Lagosta) i Palagruža (Palagosa) s obližnjim otočićima. Svi ostali otoci, koji su pripadala bivšoj Austro-Ugarskoj Monarhiji, priznaju se za sastavni dio Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Član IV.

Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevina Italija priznaju potpunu slobodu i nezavisnost Države Rijeka (Fiume) i obvezuju se da će ih vječno poštovati. Državu Rijeku sačinjavaju:

a) corpus separatum, kao što je sada ograničen granicama grada i kotara Rijeke (Fiume);

b) Jedan pojas teritorija prije istarskog, ograničen kako slijedi:

na sjeveru: linijom koja se ima odrediti na terenu i koja, polazeći neposredno južno od mjesta Kastav, izbija na put Sv. Matija - Rijeka na granici corpus separatum-a, ostavljajući mjesta Srdoči i Hosti Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, a ostavljajući Državi Rijeci cio kolni put, koji, sjeverno od željeznice, preko Matulja i dvojne raskrsnice kote 377 zapadno od Kastva, vodi k Rupi;

na zapadu: linijom koja od Matulja silazi na more kod Preluke, ostavljajući željezničku stanicu i mjesto Matulje u talijanskom teritoriju.

Član V.

Granična linija teritorija, o kojima je riječ u prethodnim članovima, bit će povučena na terenu od komisija za razgraničenje sastavljenih polovinom od delegata Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a polovinom od delegata Kraljevine Italije. U slučaju neslaganja bit će umoljen predsjednik Švicarske konfederacije za arbitražu, koja će biti izvršna. Radi jasnoće i veće točnosti ovom ugovoru je priložena jedna karta u razmjeru 1 : 200.000, na koju su naznačene granične linije o kojima je riječ u članovima I. i IV.

Član VI.

Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevina Italija sazvat će u toku dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog ugovora konferenciju sastavljenu od kompetentnih stručnjaka obju zemalja. Ta konferencija imat će da u najkraćem roku podnese objema vladam određene prijedloge o svim mjerama podobnim da uspostave najsrdačnije privredne i financijske odnose između obje zemlje.

Član VII.

Vlada Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca izjavljuje, da priznaje u korist talijanskih državljana (i talijanskih interesa) u Dalmaciji slijedeće:

1. - Koncesije ekonomske prirode, učinjene od vlade i javnih ustanova država koje je naslijedila Kraljevina Srb, Hrvata i Slovenaca, talijanskim društvima ili državljanima, ili koje su ovi uživali na osnovu zakonito stečenih prava do na dan 12. novembra 1920., bit će u potpunosti poštovane, i vlada Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca obvezuje se, da će se pridržavati svih obveza, koje su pređašnje vlade uzela na sebe.

2. - Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca pristaje da Talijani, koji su do na dan 3. novembra 1918. bili pripadnici teritorija bivše Austro-Ugarske Monarhije, koji je na osnovu ugovora o miru s Austrijom i s Ugarskom, kao i na osnovu ovoga ugovora, priznat za sastavni dio Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, imaju pravo opcije za talijansko državljanstvo u toku godine dana od dana stupanja na snagu ovoga ugovora, i oslobađa ih se obveze da svoj domicil prenesu izvan teritorija naprijed navedene Kraljevine. Oni će zadržati slobodnu upotrebu svoga jezika i slobodno vršenje svojih vjerskih obreda sa svim pravima koja proizlaze iz ovih sloboda.

3. - Doktorati i drugi univerzitetski stepeni, koje su državljani Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca već postigli na univerzitetima ili na drugim zavodima za višu nastavu u Kraljevinu Italiji, bit će priznati od strane vlade Srba, Hrvata i Slovenaca kao punovažni na njenom teritoriju i dat će im profesionalna prava jednaka onima, koja potječu od doktorata i stepena stečenih na univerzitetima i na drugim zavodima za višu nastavu u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

Pitanje o važenju viših školskih studija, koje talijanski državljani budu svršili u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, a državljani Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Italiji, bit će predmet naknadnih sporazuma.

Član VIII.

U interesu dobrih intelektualnih i moralnih odnosa između oba naroda, dvije vlade će zaključiti što prije konvenciju, koja će imati za cilj pojačanje prisnog obostranog razvitka kulturnih veza između dvije zemlje.

Član IX.

Ovaj ugovor sastavljen je u dva primjerka, jedan na srpsko-hrvatskom, drugi na talijanskom jeziku.

U slučaju razmimoilaženja bit će mjerodavan talijanski tekst kao jezik poznat svim punomoćnicima.

U potvrdu čega gore naznačeni punomoćnici potpisali su ovaj ugovor.

Sačinjeno u Rapallu, 12. novembra 1920.

Mil. R. Vesnić Giovanni Giolitti
Dr. Ante Trumbić C. Sforza
Kosta Stojanović Ivane Bonomi*

* Stručni članak (uz 90. obljetnicu): Zadar i Rapallski ugovor, M. Diklić, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 2010.

